

Kultúrharc és sztárstátus

2019 január 05. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

5

Átlag: 5 (1 szavazat)

Mérték

Donald Trump egy bunkó, Matteo Salvini fasiszta, Orbán Viktor meg g...ci.

Mark Rothko az akkor Oroszországhoz tartozó Daugavpils városában született 1903-ban. Amikor tízéves volt, szülei Amerikába emigráltak. 1970-ben önkézevel vetett véget életének. Annak az életnek, amelynek jelentős része alatt az egész világ a lábai előtt hevert. Ugyanis ő volt az egyik legelismertebb absztrakt expresszionista festőművész. Egyes művészettörténészek szerint Rothko képeinek szemléléséhez komoly szellemi erőfeszítésre van szükség. Szerintük bizonyos emberekben a földi kötöttségek alóli felszabadító, transzcendens élményt váltanak ki a művész képei. Jelentsen ez bármit is.

Az első tételmondattal még egyet is értek.

Valóban komoly szellemi erőfeszítés Rothko képeit szemlélni. Az emigráns művészt híressé tévő képek zöme a laikus szemlélőnek úgy tűnhet, mintha egy óvodás első szárnypróbálkozásait látná, húsz perccel azután, hogy a gyakorlatlan öt évesünket egy gondos óvó néni vízfestékkel és egy A4-es papírral látta el. Rothko utolsó korszakának művei általában a következőképpen néznek ki: az egész vászont egy tetszőleges szín uralja, amit középen, vízszintes vagy függőleges irányban egy, az alapszínnel harmonizáló másik színű csík szel ketté.

Rothko persze nem egy unalmas, önmagát ismétlő festő volt, aminek az egyik legkézenfekvőbb bizonyítéka, hogy időnként nem félt kimozdulni saját komfortzónájából. Ilyenkor olyan alkotásokkal örvendeztette meg a kortárs kultúra iránt nyitott rajongóit, amiken a festéshez használt vászonra mindössze egy sárga és egy narancssárga négyzetet varázsolt.

Rothko mégis a világ egyik leghíresebb festője. Hogy miért meséltem ezt el?

Nos, az elmúlt év legfontosabb vitája Szakács Árpád [Kinek a kulturális diktatúrája?](#) című cikksorozata körül bontakozott ki. Mindenhol erről beszéltek, még a miniszterelnök is fontosnak érezte megemlíteni, hogy 2018 áprilisa óta milyen izgalmas írások tartják lázban az értelmiséget és az egyszerű olvasókat.

A túlóratörvény ellen tiltakozó tüntetők tízszerese várta és várja a mai napig, milyen új dolgok kerülnek napvilágra itt, a Magyar Idők hasábjain. Kollégánk sorozatát egyébként politikai ellenfeleink, de még egyes barátaink is félreértelmezték vagy félremagyarázták. Ellenfeleink aljasságból, barátaink pedig valószínűleg azért, mert nem olvasták el a remekül és alapos munkával elkészített dolgozatokat.

Szakács Árpád sokszor elmagyarázta már, hogy a múzsa akkor csókolta homlokon, mikor felfigyelt egy, a ballib értelmiségiek között dúló vitára. Történt, hogy a magát elnyomottnak beállító liberális értelmiség nagyjából egy éve azon kezdett polemizálni, hogy lehet-e, etikus-e elfogadni az állam pénzét, szabad-e nemzeti intézményekben alkotni, esetleg fellépni, megengedhet-e, hogy egy igaz ellenzéki Andrew Vajna televíziójában műsort vezessen. Bizony. Ez a vita indította el a Kinek a kulturális diktatúrája? sorozatot.

Ha a ballib értelmiség nem kezd el azon vitatkozni, hogy azon művészek kollaboránsoknak tekinthetők-e, akik az állam pénzét elfogadva az állam pénzén alkotnak, Szakács Árpád sem áll neki kinyomozni, hogy a diktatúrázók jogosan diktatúráznak-e. Ha úgy tetszik, nem is Szakács Árpád nyitotta meg ezt a vitát. Ő csak folytatta. Elkezdett utánajárni, hogy jelenleg pontosan hány, diktatúrát vizionáló balliberális is épít komplett egzisztenciát a diktatúrától érkezett pénzekre. Kiderült, mert kiderítette, hogy rengetegen.

A Kinek a kulturális diktatúrája? sorozat mindössze bemutatta az önkényuralmat és elnyomást kiáltó liberálisok hazugságait és kétszínységét. Megmutatta, hogy a Magyarországot itthon és külföldön Észak-Koreához hasonlító liberálisok egészen egyszerűen hazudnak arról, hogy a kormány nem engedi szóhoz jutni őket, hogy a hatalom elnyomja, ellehetetleníti a kormánnyal kritikus művészeket, hogy az „Orbán-rezsim” megakadályozza, hogy alkossanak. Szakács Árpád csupán összegyűjtötte azokat a megcáfolhatatlan bizonyítékokat, amelyek igazolták, hogy az Orbán-kormány nem egy olyan elnyomó diktatúra, mint amilyenek a ballib értelmiség megpróbálja beállítani.

A hatás sokkoló volt.

A ballib újságírók, akik addig kritika nélkül vették át az elnyomásról szóló sirámokat, olyan ösztüzet zúdítottak a Magyar Időkre, amelyet még talán sosem tapasztaltunk. És jött a baráti tüz is. Tájékozatlanság és/vagy megfelelési kényszer miatt. „Szakács könyveket akar égetni.” „A Magyar Idők szerint tehetségtelen Esterházy, Nádas, Csajkovszkij, Nurejev és mindenki. A kormány szócsöve szerint csak Wass Albert volt valaki.” „Szakácsék mucsát

akarnak csinálni Magyarország pezsgő irodalmi és színházi életéből.” „Orbán írhatja a cikkeket, Orbán küldözgeti a selyemzsinórokat.” „Szakács egy hülye.”

A Magyar Időkben megjelent sorozatnak valóban nagy hatása volt.

A jobboldalra szavazók rádöbbenek, hogy mennyi balliberális m?vész is kapja napi betev?jét a kormánytól, miközben a jobboldali értékeket értékeknek tekint?k vagy azokkal egyetért? alkotók hangját viszont alig lehet hallani. Nem születnek darabok a hazafiasságról, a trianoni tragédiáról, nem jelennek meg sem a f?sodorban, sem a magasm?vészetben a hagyományos családost pozitív színben bemutató alkotások. A színházakban pedig nem a migráció árnyoldalaira, veszélyeire rámutató aktuálpolitikai kikacsintások jelentek meg, hanem az Orbán-kormányt idegengy?löl?, kirekeszt?, xenofób, bezárkózó diktatúrának hazudó utalások.

Aki 2015 óta járt akár csak egyetlen f?városi színházban, az pontosan tudja, hogy egy-egy mondat vagy rövidebb jelenet erejéig a mai napig majdnem minden teátrumban találkozhatott Soros-plakátózással, kerítésezéssel, propagandázással, az elfogadás és a tolerancia hiányának felhánytorgatásával. A politizáló rendez?k, mondanom sem kell, a kerítést nem valami hasznos, uram bocsá' jó dologként ábrázolják.

Dehogya. Pedig szerintünk és még pár millió ember szerint a kerítés megnyugvást és biztonságot hozott. De az „elnyomott” ellenzéki alkotók mégsem ebben a kontextusban er?szakolták a m?veikbe, valamiért mégsem úgy tölték le – kéretlen politikai er?szakot elkövetve – néz?ik torkán a magukat betiltott ellenzékinek hazudók, hogy nálunk pont a kerítés és Magyarország migrációs politikája miatt nincsen szükség betontömbökre a karácsonyi vásárok körül, hogy nálunk nem véletlenül nincsenek tömeges nemi er?szakok, se terrortámadások, hogy nálunk nem véletlenül nem gyújtottak fel békés és kifogástalanul integrálódott bevándorlók ezer autót szilveszter éjszakáján.

Egyfajta igazság létezik a balliberális m?vészek alkotói m?helyeiben. Nincsenek árnyalatok, nincsenek gesztusok. Csak az egybités, libsi mantra van: „Magyarország egy bezárkózó fasiszta diktatúra.” Meg is nézhetné magát az a rendez?, aki olyan aktuálpolitikai utalásokat szeretne a darabjaiban felhasználni, mondjuk az Örkényben vagy a Katonában, amik nem a liberális, hanem a konzervatív világméretet állítanak pozitív kontextusba!

A liberálisok ugyanis annyira elfogadók, hogy a saját igazságukat egyetemesnek gondolják, az elhajlókat pedig kirekesztik. A liberális értékek terjesztése szerintük minden m?vésznek kutya kötelessége. Hisz azok a liberális értékek maguk a megtestesült értékek. Mindenki számára követend? egyetemes igazságok.

Tapasztalataim szerint egy liberális ?szintén hisz abban, hogy a jobboldali értékek nem értékek, és nemzetinek/konzervatívoknak lenni a náciizmus el?szobája, de minimum a legsötétebb id?ket idézi, emiatt küldetésének tekinti, hogy m?vein keresztül er?szakosan és kéretlenül népneveljen, térítsen. Visszafojthatatlan vágyat érez, hogy érzékenyítse a tízmillió fasisztát, a tízmillió muccsai bunkót.

Hisz a muccsai bunkók, a fasiszták az istennek sem akarják megérteni, hogy az elfogadás, a sokszínűség, a nyitott határok és az államilag támogatott tömeges migráció jó, a nemzetben gondolkodás, a hagyományok tisztelete, a határok védelme pedig ösdi, meghaladott, fasiszta csökevény.

Donald Trump egy bunkó, Matteo Salvini fasiszta, Orbán Viktor meg g...ci.

A Rothko miatt t?kön ül? nyájas olvasóimnak köszönöm az eddigi türelmet, nem is élnék vele tovább vissza, úgyhogy gyorsan rá is kanyarodom a dolgozatom els? felében már említett fest?nkre. Rothkót és kortársait az akkori kultúrharcot vezényl? CIA helyezte a kortárs, absztrakt expresszionisták legels? soraiba. 2016. április 4-én jelent meg egy cikk az Indexen.

Így kezd?dik: A modern képz?m?vészetet az amerikai titkosszolgálat, a CIA fegyverként használta a múlt század ötvenes-hatvanas éveiben. Az absztrakt expresszionista fest?k – Jackson Pollock, Robert Motherwell, Mark Rothko, Willem de Kooning – olyan m?veket alkottak, amelyeket a titkosszolgálat a nyugati kapitalizmus kulturális fels?bbrend?ségének bizonyítékaként használhatott.

Az Index cikke szerint a Szovjetunió elleni propagandához felhasználhatták az expresszionista festményeket mint a kreativitás és az intellektuális szabadság ékes bizonyítékát. Így zajlott a kultúrharc az ötvenes-hatvanas évek Amerikájában. Meg persze máshogy is. Az úgynevezett amerikai álom, és a minden országok legjobbika és legdemokratikusabbja üzenete a mai napig sok filmben megjelenik. Senki ne gondolja, hogy véletlenül.

De Rothko példája nem emiatt fontos. Hanem azért, mert a sznobériára, a nárcizmusra és arra a jelenségre épített, hogy az emberek szeretik felsőbbrendűnek hinni magukat. Akár úgy is, hogy egy puccos New York-i galériában drága pezsgővel a kezükben, órákon keresztül csodálnak egy fekete alapon kék csíkot ábrázoló festményt, értik, és okosan bólogatnak, és közben tiszta erővel lenéznek azokat, akik nem hozzájuk hasonlóan töltik el a péntek estéiket.

Amiatt fontos, mert mind barátaink, mind ellenségeink hajlamosak úgy érvelni, hogy a kultúrharcot csak művekkel, nem pedig cikkekkel és irányított kultúrpolitikával lehet megvívni és megnyerni. Egy igazán jó alkotónak pedig elég csak úgymond minőséget és jó műveket létrehozni, hisz művekkel csak művek versenyezhetnek. Szerintük ilyen egyszer ez.

Az én állításom viszont ugyanaz, mint a CIA-é. Na jó, nem pont ugyanaz, de hasonló. A művészeti alkotások tekintetében nem léteznek objektív igazságok. Nincsenek egyetemes, mindenki által elfogadott mércék. A művészet azért művészet, mert szubjektív. Mert a megítélése egyéni ízlésen alapszik.

A minőségi műveket számon kérőknek mindig jusson eszébe Rothko. Az, hogy az ötvenes években is volt kultúrharc, és hogy az ötvenes évek Amerikájának influenszereit (befolyásolóit), meghatározó véleményvezéreit, a mecénásokat, a galériatulajdonosokat, a kritikusokat és tulajdonképpen az egész világot olyan könnyen manipulálta és vágta át a CIA, hogy a mai napig öröm felidézni. Én két tanulságot látok az absztrakt expresszionisták és a CIA közti kapcsolat napvilágra kerülésében.

Az egyik, hogy kultúrharc mindig is volt és mindig is lesz. Kultúrharcot vív és vívott Amerika, kultúrharcol jelenleg Kína, kultúrharcolt az egykori Szovjetunió, és kultúrharcolt Aczél György is. Németország liberális filmművészei is kultúrharcot vívnak, mikor alkotásaikban a sokszínű, multikulturális, befogadó Európa mellett érvelnek. A kultúrharc miatt hisztériázó liberális művészek is kultúrharcolnak.

Saját vélt igaza mellett érvel épp most is legkevesebb három rendező valamelyik fővárosi vagy vidéki színházban. Az amerikai filmek rendezői is kultúrharcolnak, amikor kizárólag szimpatikus, a gyereknevelés fáradtságos és embert próbáló kihívásait könnyedén teljesítő meleg párokat mutatnak be. Húseik humorral, de mindig profin, magától értetődő természetességgel nevelik képzeletbeli gyermekeiket, miután a filmek összes szereplőjének legnagyobb örömeire összeházasodtak.

Tehát kultúrharcra szükség van, különben miért is vetné bele magát mindenki olyan nagy elánnal? Csak az íze végett? Ugyan.

A másik tanulság pedig a „művekkel csak művek versenyezhetnek” érvekkel operálóknak szól. Ők ugyanis csak azt felejtik el, hogy nem egy olimpiai sportról beszélünk. Egy könyv, egy színdarab, egy film értéke nem mérhető meg objektív mércék alapján. Az olvasottság és a nézettség pedig nem lehet érv, hiszen a valóságshow-kat, a hollywoodi tömegfilmeket és a bulvárcikkeket sem a nézettségük vagy az olvasottságuk alapján szoktuk értékesnek ítélni. Sőt...

Esterházy Péter és Nádas Péter könyveit például sokkal kevesebben olvasták, mint Paulo Coelho-t vagy Vujity Tvrtko Pokoli történeteit. Még Rothko is rendkívül szubjektív mércék alapján és az amerikai kormány által manipulált közegben vált az akkori kortárs festők legnagyobbikává és legelismertebbévé. Mert azzá tették, mert annak hazudták.

Mert az amerikai propaganda politikai okból annak akarta láttatni. És mert a művészetet kedvelő New York-i sznobok elhitték, hisz elhitték velük, hogy valami kontinenseken átívelő értékkel találkoztak. Egy olyan művel, amely egyenlő feltételek mellett legyőzött egy másik művet. Mark Rothko nem saját jogán lett Mark Rothko.

Tetszik, nem tetszik, de az igazság az, hogy a kultúra fölötti befolyásért mindig is harcoltak, és mindig is fognak. Nem véletlenül. Hiszen a kultúra területén született alkotások sok esetben segítettek elfogadtatni vagy természetesnek láttatni azokat a dolgokat és értékeket, amelyeket az uralkodó kurzus fontosnak gondolt.

Az évekig sztárolt és politikai okból fontosnak, tehetségesnek és hitelesnek beállított, emiatt roppant hálás művészek és alkotók pedig az esetek túlnyomó többségében egy életen át ugrottak, ha azt látták, hogy az őket sztárstátusba juttató és megbecsülő hatalomnak támogatásra van szüksége.

Apáti Bence - www.magyaridok.hu

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következő címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin működését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló